

Handboek Allergische rinitis

OPGESTELD DOOR DE EXPERTENTEAMS VAN EUFOREA OP
BASIS VAN INTERNATIONALE RICHTLIJNEN.

Wat is allergische rinitis (AR)?¹

Allergische rinitis (AR) is een aandoening waarbij het neusslijmvlies ontsteekt door een allergische reactie op pollen, huisstofmijt, schimmels of huidschilfers van bepaalde dieren. AR heeft een belangrijke negatieve impact op de levenskwaliteit van de patiënten, veroorzaakt een grote sociaaleconomische last en treft tot 30% van de Europese bevolking (kinderen, tieners en volwassenen). Bovendien gaat de aandoening gepaard met een groter risico op het ontwikkelen van astma.

Wat moet de arts doen?²

- ✓ Vraag de patiënten naar hun allergiesymptomen en medische **voorgeschiedenis**.
- ✓ Bepaal de **ernst** van de aandoening en de impact van het belangrijkste symptoom.
- ✓ Voer een **klinisch onderzoek** uit, met inbegrip van een anterieure rhinoscopie.
- ✓ **Beverstig de allergie** aan de hand van een huidpriktest of een bloedtest op specifiek IgE.
- ✓ Controleer de lagere luchtwegen op symptomen, vooral van **astma**.

Wanneer is ook astma aanwezig?³

Vragen voor de patiënt

- Hebt u een of meerdere aanvallen gehad van piepende ademhaling?
- Hebt u last van een hinderlijke hoest, vooral 's nachts / bij het ontwaken / bij inspanningen?
- Moet u hoesten of hebt u een piepende ademhaling na een inspanning?
- Hebt u langdurig last van verkoudheid/laryngitis/bronchitis?
- Voelt u druk op de borst of hebt u moeilijkheden om uit te ademen?

Als de patiënt **JA** antwoordt op één van deze vragen, dan kan het gaan om astma.

Symptomen die wijzen op AR (in verband met blootstelling aan allergenen)³

2 of meer van de volgende symptomen gedurende >1 uur, vrijwel dagelijks:

- Loopneus
- Niezen, vooral paroxismaal
- Verstopte neus
- Jeuk aan de neus
- Symptomen aan de ogen, zoals jeuk, roodheid of tranen

Symptomen die MINDER wijzen op AR³

- Unilaterale symptomen
- Gekleurde slijmen in de neus
- Gezichts- of neuspijn
- Bloedneus
- Problemen met de reukzin (anosmie)
- Posterieure rinorroe (postnasale drip) met dik slijm
- Enkel waterige neusloop

Hoe gebruikt u de visueel analoge schaal (VAS)?

Vraag de patiënt om op de horizontale lijn van 10 cm aan te geven hoeveel last de symptomen veroorzaken. De uiteinden van de horizontale lijn zijn de uiterste grenzen van de veroorzaakte last. De VAS is gevalideerd voor gebruik op een smartphone.⁴

(1) Greiner AN, et al. Lancet, 2011; 378:2112-22.

(2) Naar: Scadding GK, et al. Clin Exp Allergy, 2017;47:856-889.

(3) Naar: Bousquet J, et al. Allergy, 2008. 63 Suppl 86:8-160.

(4) Caimmi D, et al. Clin Exp Allergy, 2017; 47:1526-1533.

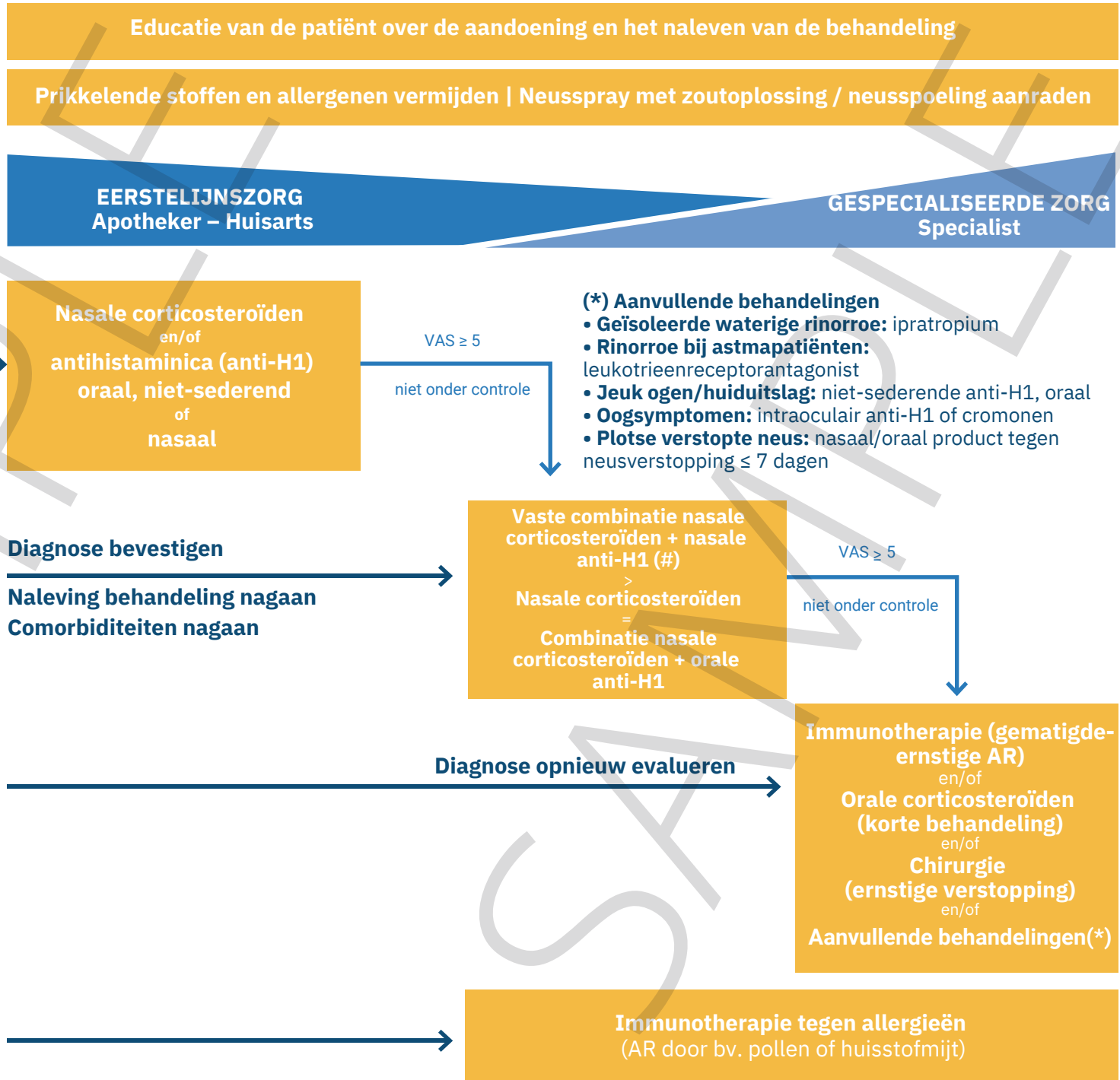
Klinische presentatie allergische rinitis

Twee of meer neussymptomen die wijzen op allergische rinitis

- Moeilijk te behandelen AR
- Vorige behandeling mislukt (stap 1)

- **Ernstige AR**
Op basis van symptomen die niet onder controle zijn ondanks eerdere behandeling, bevestiging van de diagnose, naleving van de behandeling en beheer comorbiditeiten
- **Vorige behandeling mislukt (stap 2)**

AR-patiënt die duurzaam effect wenst

DEELNAME VAN PATIËNT AAN BEHANDELINGSPLAN

WAAROM kiezen voor allergeenimmunotherapie (AIT)?^{5,6}

Allergische rinitis (AR) treft tot 30% van de Europese bevolking (kinderen en volwassenen). Ondanks de richtlijnen over het correcte gebruik van een doeltreffende behandeling is AR bij tot 40% van de patiënten niet onder controle. Het is bewezen dat AIT allergische rinitis beter onder controle brengt: tot **84% van de patiënten** dankzij AIT. AIT is enkel geïndiceerd voor **allergische rinitis / rinoconjunctivitis / allergische astma**. De behandeling is niet geïndiceerd voor andere vormen van rinitis.

HOW to choose allergen immunotherapy?

1. Het AIT-product moet beschikbaar zijn via een **nationale vergunning voor het in de handel brengen (VHB)**.
2. Lees de nationale of internationale richtlijnen over AIT om **producten met bewezen doeltreffendheid te kiezen**.
3. Zijn er meerdere producten beschikbaar? Geef dan de voorkeur aan producten waarvoor **klinisch onderzoek is uitgevoerd met controlegroepen**.
4. Gebruik niet-gedocumenteerde producten (op nominatieve basis) uitsluitend als er geen alternatieven zijn en op basis van de aansprakelijkheid van de arts en de indicatie.

Wat is AIT?⁶

AIT (ook desensibilisatie, hyposensibilisatie of allergievaccinatie genoemd) is een behandeling waarbij toenemende hoeveelheden van een allergeen worden toegediend om het afweersysteem er minder gevoelig voor te maken, en bij een nieuwe blootstelling allergische symptomen te vermijden. AIT kan op verschillende manieren worden toegediend: subcutane immunotherapie (SCIT), met injecties van de allergeen in de bovenarm, en sublinguale immunotherapie (SLIT), waarbij het allergeen 1 tot 2 minuten onder de tong wordt geplaatst (in de vorm van tabletten of druppels).

Wat zijn de voordelen van AIT?⁶

De doeltreffendheid hangt af van het product

- ✓ Enige behandeling die de ziekte kan wijzigen.
- ✓ Vermindert de symptomen aan de neus en/of ogen.
- ✓ Verbetert de levenskwaliteit.
- ✓ Vermindert de behoefte om andere allergie medicatie in te nemen.
- ✓ Leidt tot immunologische tolerantie met aanhoudende klinische voordelen.
- ✓ Kan astma voorkomen.

Welke patiënten kunnen hun voordeel doen met AIT?⁵

AIT moet overwogen worden als voldaan is aan AL de volgende voorwaarden:

- Gematigde tot ernstige AR-symptomen die niet onder controle zijn +/- conjunctivitis, bij blootstelling aan klinisch relevante allergeen.
- Bevestiging van sensibilisatie (IgE) voor klinisch relevante allergeen (via huidpriktest of bloedtest op specifiek IgE).
- Symptomen onvoldoende onder controle ondanks symptomatische medicatie en vermijden van allergeen, en/of ernstige bijwerkingen medicatie.

(5) Roberts G, et al. Allergy, 2018; 73: 765-798.

(6) Hellings PW, et al. Clin Transl Allergy, 2019; 9:1-7.

	SCIT	SLIT
Veiligheid	Veilige en goed verdragen behandeling bij injecties in een medische omgeving door ervaren personeel dat opgeleid is in het omgaan met bijwerkingen.	Veilige en goed verdragen behandeling. Ziekenhuisobservatie vereist na eerste dosis, gevolgd door behandeling thuis.
Bijwerkingen	Risico op gematigde tot ernstige systemische reacties: 1 reactie per 2000 individuele injecties. Frequente niet-ernstige lokale bijwerkingen.	Risico op gematigde tot ernstige systemische reacties: <1 reactie per 500 patiënten gedurende de behandelingsperiode van 3 jaar. Frequente niet-ernstige lokale bijwerkingen.
Duur	Drie jaar continue SCIT heeft een aanhoudend effect op AR veroorzaakt door graspollen. Tijdens die periode hebben patiënten mogelijk symptomatische medicatie nodig conform de AR-zakgids.	Twee jaar (bij druppels) of drie jaar (bij tabletten) continue SLIT heeft een aanhoudend effect op AR veroorzaakt door graspollen/boompollen en huisstofmijt. Tijdens die periode hebben patiënten mogelijk symptomatische medicatie nodig conform de AR-zakgids.
Toediening	Subcutane injecties (gewoonlijk maandelijks tijdens de onderhoudsbehandeling en vaker tijdens de instelfase), in een medische omgeving.	Inname thuis na eerste dosis onder medisch toezicht.
Doeltreffendheid*	SCIT (vooraf, voor/tijdens het seizoen en continu) is doeltreffend tegen seizoensgebonden en niet-seizoensgebonden kortetermijn-AR.	SLIT-tabletten of -druppels (vooraf, voor/tijdens het seizoen en continu) zijn doeltreffend tegen seizoensgebonden kortetermijn-AR, en continue SLIT-tabletten tegen niet-seizoensgebonden kortetermijn-AR.

Absolute contra-indicaties voor AIT⁵

Respecteer systematisch de SPC van elk product

- Ernstige astma of astma die niet onder controle is
- Actieve systemische auto-immuunziekten of andere ernstige ziekten
- Actieve kwaadaardige neoplasie
- Opstarten van AIT tijdens de zwangerschap
- Leeftijd jonger dan 5 jaar

Voor relatieve contra-indicaties: raadpleeg een specialist.

Visie

EUFOREA is een internationale non-profitorganisatie en alliantie van alle betrokkenen bij de preventie en de vermindering van de last veroorzaakt door chronische ademhalingsziekten.

Missie

EUFOREA streeft ernaar optimale zorg te implementeren in dagdagelijkse aanpak van patiënten met chronische ademhalingsziekten.

EUFOREA kan niet aansprakelijk of verantwoordelijk worden gesteld voor foutieve gezondheidszorg in verband met het gebruik van dit document, waaronder elk gebruik dat niet overeenstemt met de geldende lokale of nationale regelgeving of richtlijnen.

www.euforea.eu